

Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde

VENTSPILS 6. VIDUSSKOLA

Sarkanmuižas dambis 1, Ventspils, LV-3601, Latvija, tālrunis 63621586, 63607614, e-pasts
6.vidusskola@ventsipils.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Ventspilī

24.11.25.

Nr. 8

Mākslīgā intelekta izmantošanas kārtības noteikumi skolā

Izdots pamatojoties uz "Vadlīnijām mākslīgā intelekta izmantošanai pamatizglītībā un vispārējā vidējā izglītībā"

1. Vispārīgie jautājumi

1. Mākslīgā intelekta izmantošanas kārtības noteikumu skolā (turpmāk – Kārtība) mērķis ir sekmētu kritiskās domāšanas un mākslīgā intelekta (MI) prasmes pilnveidi visiem izglītības procesā iesaistītajiem, sekmēt MI rīku jēgpilnu izmantošanu izglītībā, palīdzēt novērst ētiskas, juridiskas un akadēmiskā godīguma problēmas.
2. Kārtība nosaka principus, noteikumus un atbildības sadalījumu, kā skolā tiek lietots MI mācību un ārpusstundu procesā, ievērojot izglītības kvalitāti, ētiku, datu aizsardzību un akadēmisko godīgumu.
3. Ar Kārtību klašu audzinātāji iepazīstina skolēnus katra mācību gada sākumā. Skolēns skolas sagatavotā veidlapā ar parakstu apliecina, ka ir iepazinies ar kārtību.
4. Skola nepilngadīgu skolēnu vecākus/likumiskos pārstāvjus ar Kārtību iepazīstina katra mācību gada sākumā, ievietojot to skolvadības sistēmā (turpmāk – E-klasē). un skolas mājas lapā.

2. Kārtībā ietvertu terminu skaidrojums

5. Akadēmiskais godīgums – vērtību un principu kopums (godīgums, uzticēšanās, atbildība u.c.), kas nosaka godprātīgu rīcību, krāpšanas un plagiatisma nepieļaušanu izglītības procesā.
6. Cilvēkcentrēta domāšana – pieeja, kur tehnoloģiju un sistēmu izstrāde un izmantošana ir balstīta cilvēka vajadzībās.

7. Datu aizsardzība mākslīgā intelekta kontekstā – personas datu apstrādes tiesiskā regulējuma (Vispārīgā datu aizsardzības regula – VДАР) ievērošana: tiesiskā pamata nodrošināšana, caurskatāmība, drošība, tiesības uz piekļuvi/dzēšanu u. c.
8. Mākslīgais intelekts (MI) – tehnoloģija, kas ļauj datoriem analizēt datus un pieņemt lēmumus, atdarinot cilvēka domāšanas veidu.
9. Mākslīgā intelekta pratība – zināšanas, izpratne un prasmes, lai saprātīgi, droši un atbildīgi lietotu MI, izprotot tā darbību, iespējas un riskus.
10. Kritiskā domāšana – disciplinēts prāta process, ar kura palīdzību lietas netiek uztvertas kā pašsaprotamas, bet tiek apšaubītas, analizētas, kā arī tiek vērtēts tas, ko lasa, dzird, saka vai raksta.
11. Plaģiāts – cita autora darba vai tā daļas uzdošana par savu.

3. Mākslīgā intelekta izmantošanas principi

12. Mērķis - MI izmanto, lai atbalstītu izglītības mērķu sasniegšanu. MI izmantošanā ir jānodrošina iekļaujoša pieeja un jāveicina izglītības jomā iesaistīto labbūtība.
13. Atbildība - MI izmantošanai jāatbilst Eiropas Savienībā un Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Jāievēro privātuma, datu drošības, skolēnu drošības un intelektuālā īpašuma aizsardzības prasības.
14. Zināšanas - jāveicina izpratne par MI, tā darbības principiem, ierobežojumiem un ietekmi. Jānodrošina iesaistīto pušu zināšanas un izpratne gan par ētiskajiem, gan tehniskajiem aspektiem, īpaši fokusējoties uz prasmi pārbaudīt MI ģenerēto saturu.
15. Līdzsvars - jāizmanto MI priekšrocības, vienlaikus mazinot iespējamos riskus.
16. Uzraudzība - regulāri jāseko līdzi zinātniskajiem pētījumiem, diskusijām sabiedrībā, kā arī jāizvērtē MI izmantošanas ietekme izglītībā.
17. Cilvēka atbildība - cilvēkam ir jākontrolē patērētais MI radītais saturs un patstāvīgi jāpieņem lēmumi. Mākslīgais intelekts kalpo kā atbalsta instruments, nevis aizvietotājs. Skolotājs un skolēns uzņemas pilnu kontroli pār mācību procesu, vecāki uzņemas atbildību par MI drošības noteikumu ievērošanu ārpus skolas.
18. Godprātība - jāstiprina akadēmiskā godīguma principi. Jānosaka un jāievēro pieļaujamie MI izmantošanas veidi un jānovērš MI ļaunprātīga izmantošana, tostarp plaģiātisms.

4. Mākslīgā intelekta izmantošana mācību procesā

19. MI izmantošana ir **atļauta un atbalstāma**, lai veicinātu mācīšanās mērķu sasniegšanu, atsevišķu mācību uzdevumu veikšanai:
 - 19.1. ideju ģenerēšanai;
 - 19.2. projektu darbā, ja norādīts, kādam mērķim MI izmantots (obligāta atsauce);
 - 19.3. pašvadītas mācīšanās atbalstam (piemēram, jēdzienu skaidrojumiem, plašas informācijas apkopošanai) (obligāta atsauce);
 - 19.4. vizuālā un audio materiāla radīšanai, norādot, kādā veidā MI rīks izmantots (obligāta atsauce).

20. MI izmantošana ir **atļauta daļēji**, tikai noteiktos gadījumos, kritiski izvērtējot tā nepieciešamību un saskaņojot ar skolotāju:

21.1 radošu darbu (eseju, pārspriedumu u. c.) satura ideju ģenerēšanai – kā ideju avots;

21.2 uzdevumu risinājumu meklēšanai – lai saprastu metodi, nevis pārkopētu atbildi;

21.3 tulkojumiem, apkopojumiem – lai gūtu vispārēju priekšstatu par tēmu;

21.4 vizuālā un audio materiāla radīšanai, norādot, kādā veidā MI rīks ir izmantots (obligāta atsauce).

21. MI izmantošana ir **aizliegta**, ja tā neatbilst akadēmiskā godīguma vai izglītības mērķiem - zināšanu pārbaudes testos, pārbaudes darbos, eksāmenos vai citos skolotāja norādītajos gadījumos.

5. Pienākumi un atbildība mākslīgā intelekta izmantošanā

22. Skolēna atbildība MI izmantošanā:

22.1. kritiski izvērtēt MI sniegto informāciju, vai tā ir objektīva, nav kļūdaina;

22.2. vienmēr informēt, kad un kā mācību procesā ir izmantots MI;

22.3. neizmantojot MI, lai maldinātu lasītāju vai pārkāptu ētikas normas.

23. Skolotāju atbildība MI izmantošanā:

23.1. sniegt skaidras vadlīnijas par MI izmantošanu izglītības procesā un katra uzdevuma veikšanā;

23.2. veidot uzdevumus, kas veicina skolēnu kritisko domāšanu un MI pratību, nevis vienkāršu automatizāciju;

23.3. mācīt skolēniem izvērtēt MI ģenerēto saturu;

23.4. sekmēt skolēnu digitālo pratību, medijpratību un spēju izvērtēt tehnoloģiju lomu mācību procesā.

24. Izglītības iestādes atbildība MI lietošanā:

24.1. informēt un skaidrot MI izmantošanas noteikumus izglītības iestādē, tādējādi pilnveidojot izpratni par godīgu un jēgpilnu mācīšanos, vienoties par noteikumu ievērošanu;

24.2. vienoties ar skolēniem par skaidru un konsekventu rīcību, ja MI izmantots neatbilstoši – neatļauta MI lietošanas gadījumā skolēna darbs netiek vērtēts un skolēnam jāapmeklē konsultācija, lai apliecinātu savas zināšanas;

24.3. sekmēt skolēnu un skolotāju MI pratību, kritisko domāšanu, medijpratību un digitālo pratību;

24.4. nodrošināt, ka izglītības iestādē tiek izmantoti tikai droši MI rīki;

24.5. ievērot datu aizsardzības un skolēnu, skolotāju privātuma pamatprincipus.

25. Vecāku/likumisko pārstāvju atbildība:

25.1. pārzināt izglītības iestādes MI izmantošanas noteikumus;

25.2. veicināt skolēna par to, kad un kā drīkst izmantot MI mācību procesā un ārpus tā;

25.3. pārliecināties, ka skolēns ievēro MI rīku noteiktos vecuma ierobežojumus.

6. Noslēguma jautājumi

26. Kārtības noteikumi stājas spēkā 2025. gada 24. novembrī.

Direktore

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Z. Bite